

Een verdienste van het werk van Haffmans is dat hij de kans ziet om op weinig ruimte (77 p.) een redelijk goed inzicht in enkele problemen van de toepassing van de TBR in Nederland te verschaffen. De auteur heeft daarbij bewust de nadruk gelegd op de tenuitvoerlegging (p. 71) en vooral op de praktijk daarvan. Men heeft daardoor soms wel het gevoel dat het positief recht hier en daar wat summier behandeld wordt. Er wordt b.v. wel uitgebreid aandacht besteed aan de structuur van elke TBR-inrichting, waarbij meestal de vermelding van de capaciteit niet ontbreekt en soms de naam van de directeur zelfs genoemd wordt, maar b.v. de toepassingsvoorwaarden zelf van de TBR worden slechts zeer kort vermeld. Zo kwam uit het boekje ook niet duidelijk naar voren dat de rechter naast de TBR ook soms de 'plaatsing in een krankzinnigengesticht' beveelt, op grond van art. 37,2 Sr. Slechts na lezing van andere publikaties van de auteur komt dit duidelijk uit de verf (Zie Haffmans, Ch., 'Maakt de Hoge Raad een einde aan de combinatie plaatsing in een krankzinnigengesticht en TBR?', *Nederlands Juristenblad*, 1986, 313 en Haffmans, Ch., 'Strafrechtelijke plaatsing in een krankzinnigengesticht verder in de verdrukking?', *Nederlands Juristenblad*, 1986, 404).

Hoewel het boekje dus voor de Nederlandse praktijkjurist misschien minder bruikbaar is, is het voor de Belgische lezer zeker aangename lectuur. Eenieder die in de strafrechtelijke behandeling van niet-toerekenbaren geïnteresseerd is, zal in het boekje van Haffmans een nuttige inleiding tot de Nederlandse aanpak kunnen vinden.

M. Faure

De Hullu, J. en Van der Neut, J.L., Zedelijkheidswetgeving in beweging, Ars Aequi Libri, Nijmegen, 1985, 154 p.

Beide auteurs zijn er in geslaagd een ruim overzicht te geven van de evolutie van de zedelijkheidswetgeving in de tijd.

Alle aspecten van het probleem worden geanalyseerd gaande van naakt recreatie tot pornografie, verkrachting en andere handelingen in strijd met de wet op de zeden. Naast penologische beschouwingen, een ruime sociale benadering van de gestelde problematiek illustreren criminografische informatie de naar voren gebrachte trends.

De Nederlandse Commissie Zedelijkheidswetgeving (ook commissie MELAI genoemd) heeft een viertal — omstreden — rapporten uitgebracht, er zijn door de Minister van Justitie voorstellen tot wetswijziging gedaan en in de rechtspraak zijn belangrijke uitspraken gedaan met betrekking tot de interpretatie van strafbepalingen. Telkens rijst de vraag in hoeverre deze justitiële initiatieven in overeenstemming zijn met de maatschappelijke veranderingen en resultaten van sociaalwetenschappelijk onderzoek.

Wellicht had wat meer internationale toetsing het boekje op een nog hoger niveau gebracht. Dit is des te meer waar nu rekening houdend met sociale ontwikkelingen die zich in de verschillende landen aftekenen. De grenzen binnen Europa worden opengegoid en een groot deel van de bevolking wordt actief geconfronteerd met zedelijkheidswetgevingen in het buitenland, al was het maar tijdens de vakantieperiode.

Toch blijf ik het een waardevol boek vinden dat past in iedere bibliotheek van personen en instanties geïnteresseerd aan deze materie.

W. Bruggeman